

Complexnummer: 511681

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Cantonspark

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

511682, 511683, 511684, 511685, 511686, 511687, 511688, 511689

Woonplaats

Baarn

Gemeente

Baarn

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdoject

Bij Heemskerklaan 25, 3742 AK te Baarn

Complexomschrijving

Inleiding complex

Het Cantonspark maakte oorspronkelijk deel uit van het uitgebreide bezit van de Amsterdammer August Janssen, directeur van de Indische Cultuurondernemingen en eigenaar van de villa's Canton, Peking en Java. In 1905 werd het park als overtuin aangelegd door J. Goossen. In de bijna 3,5 ha. grote tuin kwamen kassen, een grote overdekte wintertuin, tennisbanen en een tennishuisje, alsmede exotische planten, bomen, diverse tuinbeelden en een colonnade.

Na de dood van Janssen werd het Cantonspark aan de Staat der Nederlanden geschonken onder voorwaarde dat het als botanische tuin zou blijven voortbestaan. In 1920 kreeg de Universiteit Utrecht de tuin toegewezen. In 1987 kwam het park in het bezit van de gemeente Baarn. Een aantal zeldzame bomen bleven in het park, terwijl een deel van de collectie werd overgeplaatst naar Utrecht. Thans doet het Cantonspark dienst als wandelpark. De wintertuin uit 1914, ontworpen door architect G. Koelewijn, doet dienst als galerie.

Complexomschrijving

Het CANTONSPARK wordt omgrensd door de Heemskerklaan in het noorden, de Piet Heinlaan in het oosten en zuiden en de Faas Eliaslaan in het westen. Het complex is aangegeven op bijgevoegde kaart en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. parkaanleg 2. wintertuin 3. tennishuisje 4. colonnade 5. fontein 6. tuinbeeld 7. brug 8. kwekerij

Waardering complex

Het Cantonspark is van cultuurhistorische waarde vanwege de ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis. Het is van architectuurhistorische waarde vanwege de aanleg en de aanwezige objecten.

Monumentnummer*: 511682

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 juli 1999
Kadaster deel/nr	82704/30

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Baarn	Baarn	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Baarn	cantonspark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baarn	M			4469
Baarn	M			4468
Baarn	M			3906

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 1

De PARKAANLEG van het Cantonspark dateert van 1905 en is in een gemengde stijl aangelegd binnen de parrallogramvormige plattegrond van het complex. Voor de aan de noordzijde gelegen wintertuin ligt een cirkelvormige aanleg met in het midden een ronde fontein. Van hieruit loopt een hoofdpad in oostelijke en in westelijke richting. Aan de noordoostzijde van het park loopt het hoofdpad in een gebogen lijn tot achter de wintertuin. Dwars op de oost-westas loopt een zichtlijn vanuit de wintertuin via terrassen naar een landschappelijk gedeelte van het park aan de zuidzijde. Hierdoorheen slingert een sloot. De hoofdentree van het park bevindt zich aan de westzijde, aan de Faas Eliaslaan. Links van de entree ligt de van het terrein afgescheiden tuinmanswoning. Vanaf de wintertuin loopt een pad gebogen in zuidelijke richting langs het tennishuisje in de richting van de kwekerij. Deze is gelegen in de zuidwesthoek van het park en is deels ommuurd. De kinderboerderij aan de zuidwestzijde valt buiten de bescherming. Parallel aan het hoofdpad loopt een smaller tweede pad. Op een hoger gelegen gedeelte in het midden van het park, tussen de twee oost-west lopende paden, ligt de follie. Aan de westzijde is een pinetum (coniferentuin) gelegen met bakstenen muurtjes en een bestrating van flagstones. Het park heeft een uitgebreid botanisch bomenbestand met onder andere een tulpenboom, hazelaar en sneeuwkllokjesboom.

Waardering complexonderdeel 1

Het park is van cultuurhistorische waarde vanwege de ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis. Voorts is het park van waarde als herkenbaar restant van een botanische tuin met waardevolle boomsoorten. Het is van architectuurhistorische waarde vanwege de aanleg en de binnen het park aanwezige objecten.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Park

Monumentnummer*: 511683

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 juli 1999
Kadaster deel/nr	82901/175

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Baarn	Baarn	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Baarn	Cantonspark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baarn	M			305

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 2

De evenwijdig aan de Heemskerklaan in het Cantonspark gelegen WINTERTUIN is in 1914-1915 gebouwd voor A. Janssen naar ontwerp van bouwkundige G. Koelewijn uit Baarn. Het object is opgetrokken op een nagenoeg rechthoekige plattegrond en telt één bouwlaag. Het object bestaat boven een stenen basement uit hout en glas, met uitzondering van de achtergevel, die geheel van baksteen is. De beglazing van de daken is vervangen door kunststof. De glaspuien zijn deels voorzien van een roedenindeling, soms nog met glas-in-lood, en deels van vensters met een getoogde bovenzijde.

Het middelste bouwdeel is hoger opgetrokken en voor het grootste deel voorzien van glas. Het bouwdeel wordt gedekt door een tegen een rechte achterzijde geplaatst schilddak met de nok haaks op de Heemskerklaan en het park gericht. De dakschilden zijn gebogen, met uitzondering van de achterzijde. Tegen dit geveldeel is een brede schoorsteen gezet, die boven het dakhuis uitsteekt, dat op de nok is gezet. Ter weerszijden van het middendeel zijn lagere bouwvolumes geplaatst onder zadeldaken met de nok evenwijdig aan de Heemskerklaan. Tegen de voorzijde van het middendeel is een driezijdige stenen erker gezet met getoogde vensters en deuren. Tegen de zijgevels van de lagere bouwvolumes zijn erkers van hout en glas geplaatst met stolpende deuren.

Het interieur is één grote ruimte. In het midden bevindt zich een palm. De zijvleugels zijn verdiept en van een omloop voorzien. De kapspanten zijn van hout met ijzeren polonceauspanen.

De wintertuin deed dienst als plantenkas en is verbouwd tot galerie. De kolenkelder en het ketelhuis, die aan de achterzijde waren gelegen, zijn afgebroken. Essentieel is de ligging van de kas op het zuiden, waarbij de planten ook 's winters voldoende licht en zonnewarmte konden opvangen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering complexonderdeel 2

De wintertuin is van cultuurhistorische waarde vanwege de voormalige botanische functie. Het object is voorts van architectuurhistorische waarde vanwege de gaafheid en zeldzaamheid van het bouwtype en vanwege de constructie en het materiaalgebruik. Het is van situationele waarde vanwege de prominente ligging in het Cantonspark.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Kas(M)

Monumentnummer*: 511684

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 juli 1999
Kadaster deel/nr	82901/179

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Baarn	Baarn	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Baarn	Cantonspark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baarn	M			305

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 3

Het aan de noordzijde naast de wintertuin gelegen TENNISHUISJE is omstreeks 1905 gebouwd in chaletstijl en is een overblijfsel van de tennisbaan, die in het Cantonspark gelegen was. Het object is op een T-vormige plattegrond boven een hardstenen plint opgetrokken uit verticale houten rabatdelen. Het is afgedekt met een zadeldak met steekkap, beiden voorzien van leien in maasdekking. De gevels hebben een symmetrische indeling.

De voorgevel bevat in het midden de hoofdingang die bestaat uit openslaande dubbele deuren. Hiervoor is een portaal geplaatst met de genoemde topgevel, die wordt gesierd door snijwerk in de topgevel en de zwikken naast de stijlen. Aan de topgevel is een verlichtingsarmatuur bevestigd. De zijgevels bevatten openslaande vensters. De topgevels zijn eveneens uitgevoerd met houtsnijwerk. De achtergevel is blind.

Waardering complexonderdeel 3

Het tennishuisje is van cultuurhistorische waarde vanwege de voormalige recreatieve functie. Het is van architectuurhistorische waarde vanwege de bouwstijl, het materiaalgebruik en de detailleringen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Sport, recreatie, vereniging en horeca	Sport en recreatie	Kleedgelegenheden

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511685

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 juli 1999
Kadaster deel/nr	82901/164

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Baarn	Baarn	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Baarn	Cantonspark

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baarn	M			305

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 4

Midden in het Cantonspark, verhoogd gelegen COLONNADE, vervaardigd in 1750 voor de in 1742 gestichtte buitenplaats Oud-Rozenburg in de Diemermeer, gemeente Amsterdam. De colonnade werd in verband met de aanleg van de Oosterbegraafplaats opgekocht door A. Janssen en in 1915 geplaatst in het Cantonspark. De follie was oorspronkelijk bedoeld als -open- thee-prieeel met vrij uitzicht in noordelijke richting op de Eem en de polders. De hardstenen colonnade is opgetrokken op een achthoekige plattegrond en bestaat uit acht Ionische zuilen waartussen balustrades met balusters zijn geplaatst. De twee groepen van vier zuilen dragen elk een geknikt hoofdgestel. Hierop staan replica's uit 1994 van achttiende eeuwse vazen. In het bakstenen fundament is een ronde hardstenen plaat aangebracht met de tekst 'verplaatst van Oud-Rozenburg in de Diemermeer naar Cantonspark Baarn 1915'. Op twee andere medaillons staat het jaartal '1750'.

Waardering complexonderdeel 4

De colonnade is van cultuurhistorische waarde vanwege de herkomstgeschiedenis. Het is van architectuurhistorische waarde vanwege het bouwtype, materiaalgebruik en de bouwstijl. Voorts is het van situationele waarde vanwege de verhoogde ligging in het Cantonspark.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinsieraad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511686

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 juli 1999
Kadaster deel/nr	82901/168

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Baarn	Baarn	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Baarn	in park

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baarn	M			305

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 5

Ten westen van de colonnade in het Cantonspark gelegen FONTEIN in de vorm van een waterval. De waterval werd vervaardigd in 1750 voor de buitenplaats Oud-Rozenburg te Diemermeer, gemeente Amsterdam, en in 1915 door August Janssen overgeplaatst naar zijn park. De waterval stond oorspronkelijk als fontein in de wintertuin. Aan de achterzijde is de aansluiting voor de waterleiding nog aanwezig. De ongeveer twee meter hoge hardstenen waterval bestaat uit een rechthoekig onderstuk met een tweetal waterbakken met beeldhouwd water in reliëf. Erboven bevindt zich een motief van twee lauwertakken en een ronde lauwerkran. Uit het hart van deze ronding loopt een stroom water naar de onderste zone.

Waardering complexonderdeel 5

De waterval is van cultuurhistorische waarde vanwege de herkomstgeschiedenis. Het is van architectuurhistorische waarde vanwege het materiaalgebruik en het bouwtype.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinsieraad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511687

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 juli 1999
Kadaster deel/nr	82902/183

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Baarn	Baarn	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Baarn	in park

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baarn	M			305

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 6

In de cirkelvormige aanleg van het Cantonspark ligt in het midden van het plantsoen een hardstenen vijver met daarin een bakstenen zuil met hardstenen afdekplaat. Hierop staat een natuurstenen TUINBEEELD voorstellende een cupido die een cameeschelp draagt. De cupido is gezeten op een dolfijn die in een schelp ligt. De dolfijn heeft een opgerichte staart.

Waardering complexonderdeel 6

Het beeld is van cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde en van ensemblewaarde als tuinonderdeel in het Cantonspark.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinbeeld

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511688

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 juli 1999
Kadaster deel/nr 82902/186

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Baarn Baarn Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Baarn in park

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Baarn M 305

Omschrijving**

Complexonderdeel 7

Betonnen BRUG over een smalle beek in het Cantonspark. De brug is opgetrokken tussen 1920 en 1940. De leuning is opgetrokken in cement. Elke leuning bestaat uit twee vierkante pijlers waartussen een reeks van zuiltjes met dobbelsteekapitelen is geplaatst.

Waardering complexonderdeel 7

De brug is van architectuurhistorische waarde vanwege het materiaalgebruik en de vormgeving van de balustrades.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Weg- en waterbouwkundige werken Brug(C) Voetgangersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511689

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 juli 1999
Kadaster deel/nr	82902/172

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Baarn	Baarn	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Baarn	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Baarn	M			305

*Omschrijving***

Aan de zuidwestzijde in het Cantonspark ligt een KWEEKBAK. Deze kwekerij is verdiept gelegen en wordt aan de noord en westzijde omsloten door een tuinmuur. De tuinmuur is opgetrokken uit baksteen met muurdammen en een ezelsrug. Aan de noordzijde is de muur in het midden verhoogd en voorzien van een getoogde poortvormige doorgang met twee deuren. Deze geven toegang tot het middenpad dat ter weerszijden met boompjes beplant is. Op de hoek aan de noordoostzijde van de kwekerij bevindt zich een trapje van cement met een leuning met pijlers in de vorm van een dobbelsteenkapiteel. De tuinmuur die gelegen is op het zuiden doet tevens dienst als kweekmuur van druivenstruiken.

Waardering

De kwekerij is van cultuurhistorisch en architectuurhistorische waarde vanwege het bouwtype en de kweekmuur.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Nijverheid	Tuinbouwbedrijf

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument